

**Euroopan yhteisöjen komissio
vastaan
Espanjan kuningaskunta**

Jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen – Pääomien vapaa liikkuvuus – EY 56 artikla ja ETA-sopimuksen 40 artikla – Välitön verotus – Luonnolliset henkilöt – Luovutusvoittojen verotus – Maassa asuvien ja ulkomailla asuvien erilainen kohtelu

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (ensimmäinen jaosto) 6.10.2009. I - 9557

Tuomion tiivistelmä

- 1. Jäsenvaltiot – Veloitteet – Jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen – Oikeuttaminen – Luottamuksensuojan periaate – Vilpittömän yhteistyön periaate (EY 226 artikla)*
- 2. Jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne – Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely – Liiallinen kesto (EY 226 artikla)*
- 3. Jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne – Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi siitä, onko kanne perusteltu – Huomioon otettava tilanne – Tilanne perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (EY 226 artikla)*

4. *Jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne – Perustellussa lausunnossa jäsenvaltiolle asetettu määräaika – Jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisen lopettaminen myöhemmin – Intressi kanteen ajamiseen (EY 226 artikla)*
5. *Jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne – Komission kanneoikeus (EY 226 artikla)*
6. *Pääomien vapaa liikkuvuus – Rajoitukset – Verolainsäädäntö – Tulovero (EY 56 artikla ja EY 58 artiklan 1 kohta; ETA-sopimuksen 40 artikla)*

1. Jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely perustuu siihen, että objektiivisesti todetaan jäsenvaltion jättäneen noudattamatta yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Jäsenvaltio ei voi vedota luottamuksensuojan ja vilpittömän yhteistyön periaatteisiin estääkseen objektiivisen toteamuksen siitä, että se on jättänyt noudattamatta perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sillä tällaisen perusteen hyväksyminen olisi EY 226 artiklan mukaisen menettelyn tarkoituksen vastaista. Se, että komissio on jättänyt nostamatta jäsenvaltiota vastaan kanteen jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamiseksi, kun jäsenvaltio oli lopettanut väitetyt jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisen perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen, ei voi synnyttää tälle jäsenvaltiolle tai muille jäsenvaltioille perusteltua luottamusta, joka voisi vaikuttaa komission nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin. Myöskään se, että komissio ei nosta EY 226 artiklan mukaista kannetta välittömästi perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen, ei voi synnyttää kyseessä olevalle jäsenvaltiolle perusteltua luottamusta siihen, että jäse-

nyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely olisi päätetty.

(ks. 18–20 kohta)

2. On totta, että oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn kohtuuttoman pitkä kesto voi olla virhe, jonka vuoksi jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne on jätettävä tutkimatta. Tällainen päätelmä on kuitenkin tehtävä ainoastaan tapauksissa, joissa komission toiminta on tehnyt sen väitteiden vääräksi osoittamisen vaikeaksi ja komissio on loukannut siten asianosaisen jäsenvaltion puolustautumisoikeuksia, ja jäsenvaltion on esitettävä näyttö tällaisesta vaikeudesta.

(ks. 21 kohta)

3. EY 226 artiklan nojalla nostetun kanteen yhteydessä arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysoikeuksiaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä.

(ks. 23 kohta)

4. Komissiolla on intressi nostaa EY 226 artiklaan perustuva kanne myös silloin, kun riidanalainen jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättäminen on korjattu perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymisen jälkeen. Tästä seuraa, että koska jäsenvaltiolle on ilmoitettu oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä, että komissio moittii sitä perustamissopimuksessa asetettujen jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämisestä, se ei, kun komissio ei ole esittänyt nimenomaisesti, että se aikoi lopettaa jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn, voi pätevästi väittää, että komissio on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta.

(ks. 23 ja 24 kohta)

5. Komission ei tarvitse näyttää toteen oikeussuojan tarvetta eikä ilmoittaa syitä, joiden perusteella se nosti jäsenyysoikeuksien noudattamatta jättämistä koskevan kanteen. Kun kanteen kohde, sellaisena kuin se ilmenee kannekirjelmästä, vastaa riidan kohdetta, sellaisena kuin se on

määritetty virallisessa huomautuksessa ja perustellussa lausunnossa, ei voida pätevästi väittää, että komissio olisi käyttänyt harkintavaltaansa väärin.

(ks. 25 kohta)

6. Jäsenvaltio, joka verottaa tässä jäsenvaltiossa saatuja luovutusvoittoja eri tavoin sen perusteella, olivatko niitä saaneet maassa asuvat vai ulkomailla asuvat henkilöt, vaikka maassa asuvat ja ulkomailla asuvat ovat tämän verotuksen suhteen objektiivisesti toisiinsa rinnastettavissa olevassa tilanteessa, ei noudata EY 56 artiklan sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 40 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

Lainsäädäntö, joka koskee ainoastaan kyseessä olevassa jäsenvaltiossa omistetun omaisuuden luovutuksista saatuja voittoja, jolla ei tavoitella maassa asuville myönnetyn edullisen verokohtelun avulla sosiaalista päämäärää ja jossa ei ole osoitettu otettavan veron määräämisen suhteen huomioon verovelvollisen henkilökohdasta tilannetta, ei koske EY 58 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tilanteiden erilaisuutta, joka johtuu verovelvollisten asuinpaikasta.

Sopimukset kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi eivät kyseenalaista tätä toteamista, kun ne neutralisoivat ainoastaan osittain ulkomailla asuviin kyseessä

olevassa jäsenvaltiossa kohdistuvan verorasituksen. Sopimus kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ei sulje pois sitä, että tulo, jonka verovelvollinen on saanut valtiosta, jossa hän ei asu, ja jota verotetaan yksinomaan tässä valtiossa, otetaan kuitenkin huomioon asuinvaltiossa erityisesti progressioehdon soveltamiseksi laskettaessa veron määrää kyseisen verovelvollisen muiden tulojen osalta. Näin ollen se, että verovelvollinen asuu ulkomailla, ei voi estää progressioehdon soveltamista. Tästä seuraa, että tällaisessa tapauksessa molemmat verovelvollisryhmät ovat progressioehdon osalta samankaltaisessa tilanteessa.

Tällaisesta lainsäädännöstä seuraava rajoitus ei voi olla oikeutettu kansallisen verojärjestelmän johdonmukaisuuden takaamisen tarpeen vuoksi, kun maassa asuville verovelvollisille myönnettyt edut eivät ole suorassa yhteydessä tietyn veron kantamisesta seuraavaan kompensatioon.

(ks. 50–59, 65, 66 ja 69 kohta sekä tuomiolauselman)